

Valló Péter Osborne-rendezése

Ma is dühösesek a fiatalok?

A marginalizálódott értelmiségnek ebből a helyzetből fakadó feszültségei

a mai Magyarországon is léteznek. A Dühöngő ifjúság című Osborne-darab mindazonáltal az emberi kapcsolatok különös mélységű megmutatásával az élet legáltalánosabb kérdéseiről is szól. Ezért rendezője, Valló Péter sokak érdeklődésére számít az előadásokon, amelyeket a színház új játszóhelyén, a Tantsz művelődési házban tartanak.

– Hálátlan dolog elsőnek lenni egy új játszóhelyen és az ember azt hinné, olyan neves rendezőt, mint Valló Péter, nem is illik ilyen helyzetbe hozni.

– Tudtam róla, hogy bezár a kamaraszínház és semmi dehozsztalót nem találok benne, hogy egy most bevezetendő új játszóhelyen én rendezek elsőként. Inkább kihívásnak tekintem. A darabot a színház javasolta, úgy tudom, egyfajta „felvezetésnek” szánják azoknak a sajátos érdeklődésű nézőknek, akiket ide a Tantszba várnak el majd az évad során. Szívesen elfogadtam, most rendezem először a Dühöngő ifjúságot.

– Talált benne aktualitást?

– A remekművekben van annyi gyönyör, hogy bármikor veszi elő őket az ember, talál bennük valami újat, érdekességet. De Jimmy Porter, ez az emblemikus Osborne-hős azt éli meg a legfájóbban, hogy kiszorul a társadalmi működésnek, a dolgok valódi intenzitásának centrumából. Marginalizálódik. És nagyon kevés enél aktuálisabb téma van ma

„A kicsi színházteremben aprólékosan lehet megmutatni az emberek közötti kapcsolatokat.” (Fotó: Miskolczy Róbert)

Magyarországon, ahol a humán értelmiség kiszorul a valódi történelem köréből. A Dühöngő ifjúság arról szól, hogy Jimmy Porter nem talál a problémájára megoldást. Arra is nagyon felszínes és keserű megoldásfélét talál, hogy az ebből következő feszültségeket hogyan lehet a magánzsférában „kezelni”. Én azt gondolom, hogy ez a legégetőbb aktuális kérdésvetítés. Jimmy Porterben rengeteg eredetiség, tehetség, szenvedély sűrűdik össze, nagyon kevés a kompromisszumkészsége. Nyilván vannak mai fiatalok, akikben

ezek az adottságok nem így csoportosulnak, talán másképpen alakul az életpályájuk... Mindenesetre a darab arra tökéletesen alkalmas, hogy a kérdést, a napjainkban jelen lévő akut problémát feszegetse: mit kezdjen magával az értelmiség, amely lassan elveszíti az eddig magáénak érzett, magáénak remélt funkciókat?

– És valóban fontos társadalmi kérdés ez? Száz közül kilencven rávágja: kit érdekel?

– Mint humán értelmiségi nem mondhatom, hogy ezzel nem kell törődni, hiszen ez az

életemnek is a legbensőbb kérdése. Aki nem ezzel foglalkozik, az természetesen reagálhat úgy, hogy kit érdekel, mi van az értelmiséggel! De nemcsak egy társadalmi kérdéssről szól ez a színdarab, hanem négy ember bonyolult, nagyon mély és sok szépséggel, fájdalommal, keserűséggel, bánattal terhelt viszonyáról is. És ebben a viszonyban mégiscsak fölvetődik szinte mindegyik kérdés, amely a 20. századi embereké. Hogyan is kell élni – önmagunkkal, egy másik emberrel, egy csoportban, egy társadalomban vagy a társadalmon kí-

vül? Hogy kell egyáltalán élni? Osborne drámája mindenkinek ajánlható, mély és emberi történet.

– Talán azért is „jó”, mert alkalmat kínál kedvenc foglalatosságára? Elpepeseelni intim, személyes viszonyok finomságainak, részleteinek megmutatásán? Alapos elemzés, aprólékos közvetítés – ehhez szokott hozzá a Radnóti Színház közönsége. De a szegedi?

– Azért örülök a stúdió-viszonyoknak, mert egészen más minőségű emberi kapcsolatokat lehet így megmutatni a színpadról. A személyek közötti viszonyokat mélységükben lehet elemezni a színészek számára – és számonkérni tőlük ezek megmutatását. Fiatal színészekről van szó, akik fogékonyak erre, el lehet várni tőlük, hogy ezt tudják. És persze olyan nézőkre számítunk, akiket az emberi kapcsolatoknak ez a szűkre zárt, elevenen boncoló variációja érdekel, akik kíváncsiak erre a fajta művészetre. Abban bízom, hogy ebben a kamaraszínházban vagy stúdiószínházban vagy rétegszínházban – nevezük ahogyan akarjuk – mégiscsak megjelenjenek azok a fiatalok, akik hasonló problémákkal küzdenek, mint Jimmy Porter.

– Először dolgozik Szege-den. Hogyan éri magát?

– Otthonosan. Szegedi a családom, egész gyerekkoromat itt töltöttem, a nagyszüleimmel. Egyetlen egyszer voltam Vámos László asszisztense a szabadterin, de valóban, most rendezek itt először. Ugyanazok a fák, mint régen. Amikor elcsátoltok alattuk, érez valamit annak az egykori fiatal embernek a lelkeségéből... És ez inspirál. Jót szeretnék csinálni.

Sulyok Erzsébet

miről írt a DM?

75 éve

Filmekről

A versengés a német és az amerikai filmek között beláthatatlan jövőt nyit a filmiparnak. Sohasem fognak ugyan egy vágányon haladni, mivel a két faj az európai és amerikai éleltüszkölethez, vérmérséklete olyan pontokon is ellenkezik, ahol mint emberek egy azon körülményeknek, idegmunkának vannak kitéve. Vitakozni lehet afelett, jó irányba halad-e a film vagy sem.

Legokosabb azonban hallgatni és a technika fejlődésére figyelni. A film ma olyan elterjedt kultúrtechnikai eszköz, hogy fejlődése és tökéletesedése a közönségnek csak hasznára van. Inkább legyen filmopera, mint azok a detektív filmek, ahol ifjak és vénk megtanulnak betörni, lopni, gyilkolni, kasszázt fúrni. Nem ártana, ha az ilyen filmek végképp letűnnének a piacon. (1925)

50 éve

Magyar klasszikusok

Kultúrforradalmunk során a magyar irodalom klasszikusainak forradalmi szellemű műveit is fegyverként adjuk népünk és mai írónk kezébe. Ennek érdekében kidolgozzák a magyar klasszikus-sorozat öt éves tervét. A sorozatot a Magyar Irodalomtörténeti

Társaság szerkeszti, mely minden kötethez gondosan készített előszót írt és ebben nemcsak kortörténetet ad, hanem a mű marxista értékelését is. A sorozat első kiadása: Eötvös József: A falu jegyzője. A két kötetes regényhez Sőtér István írt előszót. (1950)

25 éve

Fiatalodó tőgazdaság

Több mint negyvenéves múltat tekint vissza a Fehér-tői halgazdaság. Létesítése óta többször bővítették, utoljára 1959-ben. Ettől az időponttól kezdve 1 ezer 324 hektár a hasznosított tófelület. A Szegedi Állami Gazdaság a régi termelési módszerek megváltoztatására,

korszerűsítésére törekedve nagyszabású rekonstrukciót hajtott végre. Ennek keretében elkészült a 240 vagonos központi takarmánytároló telep. A jövő év közepén befejeződő rekonstrukció fontos része a halkitermelés gépesítése. (1975)

Szociális és lakhatási támogatás - diákoknak

Az egyetemre és főiskolára járó diákok rossz anyagi körülményeikre hivatkozva szociális támogatást igényelhetnek. Azok pedig, akik férőhely hiányában nem jutottak be a kollégiumba, lakhatási támogatást kérhetnek. Az igényeket a hallgatói önkormányzatok bírálják el, és szociális alapon akár tízezer forintot is megíthetnek.

Az elmúlt héten járt le a szociális és lakhatási támogatások igényléséhez szükséges kérelmek leadási határideje a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi, Bölcsész- és Természettudományi Karán. A hallgatói szociális irodában összesen mintegy 4400 kérelmet gyűjtöttek össze. A kérelmet benyújtó diákok közel fele mindkét támogatásra igényt tart, a kizárólag lakhatási támogatást kérők csupán 662-en vannak.

Lakhatási támogatást azok nyújthattak be, akik korábban kollégiumba jelentkeztek, de oda férőhely hiányában nem jutottak be. A kérelmeket az egyes karokon működő hallgatói önkormányzatok tagjai bírálják el a benyújtott adatlapok alapján, elsősorban a diákok szociális helyzetét vizsgálva. Ezen kívül számításba veszik a lakóhely iskolától való távolságát és a tanulmányi eredményt. Az adatlapon a hallgatóknak fel kell tüntetniük, hol laknak, milyen ház, nyaraló, illetve gépkocsija van a család tulajdonában, valamint hányan élnek közös háztartásban. Jancsák Csaba, a hallga-

tói önkormányzat elnöke arról tájékoztatta lapunkat, hogy a lakhatási támogatást kevésbé használják ki a diákok, és emiatt a rendelkezésre álló pénznek csak egy részét tudják szétosztani, a többi az államkincstárban marad. A kevés pályázó miatt minden kérelmezőnek jut támogatás, aki formailag megfelelő pályázatot nyújtott be. Lakhatási támogatásként havonta 2500 és 7000 forint közötti összeg adható, az igénylők 96 százaléka 5100 forintot kap, a maradék négy százalék pedig vagy az alsó, vagy a felső határnak megfelelő összeget.

A lakhatási támogatásra érkezett igényeket már elbíralták a hallgatói önkormányzatok, a szociális támogatásra vonatkozó kérelmekről viszont jövő hét csütörtökig döntenek. Ez utóbbi támogatást kizárólag a hallgatók szociális helyzetét alapján ítélik oda, amelyről a kitöltött adatlap és a jövedelemre vonatkozó adóhatósági igazolás áttekintésével kaphnak képet a bírálók. – A jövedelemigazolás kiegészíti a család birtokában lévő házat, nyaralót és autót feltüntetett adatlapot, és kiszűrheti az esetleges ellentmondásokat, vagyis azokat az eseteket, ha valaki a vagyontárgyak alapján jómódú családból származik, de mondjuk a feltehetően alacsony jövedelmük ezt a jövedelmet nem alapoza meg – említi példát a bírálót szempontjaira Jancsák Csaba, aki hozzátesszi: az adatlapot büntetőjogi felelősségük tudatában töltik ki a diákok. A szociális támogatás havi összege 500-tól 10000 forintig terjedhet a volt játékos karokon. Hegedűs Szabolcs

Alkalmatlan pillanat

DM-információ

Járai Zsigmond pénzügyminiszter csütörtökön azt mondta a Reuters hírügynökségnek, hogy a Magyar Nemzeti Bank kénytelen volt kamatot emelni, de az emelés mértéke kissé meglepő volt az ő számára. Járai Zsigmond úgy vélte, sajnálatos a magas infláció, de ezt alapjában külső tényezők okozzák: a gyenge euró, az erős dollár és a drága olaj – írta a hírügynökség.

– Nem hiszem, hogy most alkalmas volna a pillanatot az árfolyamrendszer megváltoztatására. Az infláció és a (sáv)szélesítés nem jó partnerek. Persze lehetséges, hogy ha a forint erősödik, annak lenne inflációellenes hatása, de az a kérdés, hogy milyen áron – idézte a pénzügyminisztert a Reuters, majd hozzátette: Járai szerint a csúszóleértékelést meg kell tartani a jelenlegi sávval. Később a parlament költségvetési bizottságában a pénzügyminiszter azt mondta, hogy a forint felértékelődése visszafogná a gazdasági növekedést és az exportot és gyorsítaná az importot, és ez túl nagy áldozat volna.

Járai Zsigmond azt is mondta, hogy nincs napirenden szelektív gázáremelés – tette hozzá a hírügynökség.

A „szórakozott” ügyfélnél eldugul a csap?

Tízezer levelet írt a vízmű

A pontosan fizető ügyfelek érdekében a Szegedi Vízmű Kft. úgynevezett kintlévőség-behajtási akciót indított, amelynek második felvonása ezekben a napokban, hetekben zajlik. Azok a szegediek, akik tartoznak a szolgáltatóknak, október 20-ig kaptak haladékos adósságaik befizetésére. Ha nem jelentkeznek, a cég beveti a legvégső fegyvert, vagyis elzárja a vizet.

A Szegedi Vízmű Kft. ügyfélszolgálatára ezekben a napokban nem szokásos hétköznapi életét éli. A szolgáltatótól érkezett felszólító levelek hatására ugyanis sorra keresik fel az emberek a Tisza Lajos körúti Vízmű-székházat. Az épület földszintjén több munkatárs csak a „felejtős” ügyfelekkel foglalkozik, hogy ne akadályozzák a normál ügymenetet.

Az ok: egy hét leforgása alatt 10 ezer levelet vittek ki a postások azoknak az ügyfeleknek, akiknek 3 ezer forintnál több tartozást mutat az egyenlegük.

Tízezer levélnek van súlya, ha mérlegre tesszük. A Vízmű-akció következményeinek azonban még nagyobb lehet a súlya, ha valaki nem veszi komolyan a leírtakat és nem siet rendezni a tartozását – szöge-

Nincs kesztyűs kéz

Munkatársunktól

A szolgáltató cégek mindent elkövetnek annak érdekében, hogy kintlévőségeikhez hozzájussanak. A „kesztyűs kézzel bánás” időszakának lassan vége – a pontosan fizetők érdekében. A Szegedi Hőszolgáltató Kft.-nél 2001. január 1-jétől késedelmi kamatot fizetnek (a cégnél eddig még nem éltek a lehetőséggel), sőt nagyobb összegű tartozások esetében az ügyfélnek a rendszerből való kikapcsolással is számolnia kell. Mint megtudtuk, erre megszületett a műszaki megoldás. A Déltáv Rt. már jelenleg is számol föl késedelmi kamatot, s bizonyos határidők be nem tartása után az „egyirányúsítás” következik: az ügyfél csak a segélyhívó telefonszámokat tárcsázhatja, valamint a befelé jövő hívásokat fogadhatja. Majd a kikapcsolás következik.

te le rögtön beszélgetésünk elején Bóka József értékesítési osztályvezető.

– A szolgáltatók mindegyikének tartoznak a fogyasztók, a kintlévőségek összege pedig üzleti titoknak számít. Önök, ha a számlát nem is, de azt elárulják, hány „rossz” ügyfelük van.

– Azért szántuk rá magunkat erre a lépésre, mert régóta tisztázatlan ügyekben is rendet szeretnénk volna tenni. Az első felszólító levelek már májusban kimentek. A tartozók fele megkeresett bennünket, velük rendeztük is a problémákat. Akkor azt üzentük, hogy saját érdekében vegyék föl velünk a kapcsolatot. Fenntartottuk

azt az eshetőséget is, hogy mi tévedtünk, mert rossz adat került a nyilvántartásba. Néha ugyanis előfordul, hogy a pénz „eltéved”, rossz folyószámlára utalják, vagy más azonosítószám szerepel a banknál és más nálunk. Ha az ügyfél nem szól, mi azt honnan tudnánk, hogy hiba van a gépezetben?

– Mi történtünk azzal, aki nem hajlandó kifizetni az adósságát?

– Még nincs benne a köztudatban, de – és ezt nem ijesztgetésnek szánom – megvan a jogi lehetőségeink a szolgáltatás korlátozására. Ez azt jelenti, hogy a bekötésnél olyan műszaki megoldást alkalmazunk, „szűkítünk”, amelynek a hatására mondjuk

Fekete Klára